

Studia Helleńskie – Filologia Nowogrecka

HISTORIA, LITERATURA, KULTURA GRECJI NOWOŻYTNEJ I CYPRU PRZEWODNIK BIBLIOGRAFICZNY

*** – KONIECZNE ** – POLECANE * – POMOCNICZE

I. Wstęp do neogrecystyki

- M. Borowska, *Tradycje neogrecystyki w Polsce i studia helleńskie w Uniwersytecie Warszawskim*, „Meander” z. 2 (2003), s. 189–192.
M. Borowska, *Studia helleńskie*, s. 91–114 w: *Antyk i my w Ośrodku Badań nad Tradycją Antyczną*, koncepcja i redakcja K. Marciniak, wyd. AL UW, Warszawa 2013.

II. Język – podręczniki, słowniki, gramatyki, dzieje

- M. Borowska, *Intensywny kurs języka nowogreckiego*, PWN, Warszawa 1991 (s. 303).
M. Borowska, *Διγλωσσία – spór o język grecki*, „Meander” z. 1 (1987), s. 19–26.
M. Borowska, ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΩΡΓΟΣ. *Książka do nauki języka nowogreckiego* (wraz z CD), wyd. Wiedza Powszechna, Warszawa 2000 (ISBN 83-214-1309-9, 978-83-214-1309-9), s. 480.*
K. Tuszyńska-Maciejewska, *Powiedz to po grecku*. Cz. 1. Podręcznik języka nowogreckiego z zarysem gramatyki opisowej, Poznań 2006.
Grecki, kurs podstawowy (wraz z CD), wyd. Edgard 2009.
M. T. Kamburelis, *Słownik minimum grecko-polski i polsko-grecki*, WP, Warszawa 1986.
M.T., Th. Kamburelisowie, *Słownik turysty polsko-grecki*, wyd. Kappa, Wrocław 1997.
M.T., Th. Kamburelisowie, *Podręczny słownik grecko-polski z wyrażeniami, zwrotami, idiomami i powiedzeniami*, wyd. Kappa, Warszawa 1994.
M.T, Th. Kamburelisowie, *Podręczny słownik grecko-polski i polsko-grecki*, t. I-II, Warszawa 1999.*
L. Tsirmirakis, *Słownik podręczny grecko-polski i polsko-grecki*, Warszawa 2005.
W. Budziszewska, *Zapóżyczenia słowiańskie w dialektach nowogreckich*, wyd. Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy, Warszawa 1991.
M. Triandafillidis, *Mała gramatyka nowogrecka*, przekład i opracowanie I. Szelańgiewicz-Ellenikos, A. Maciejewska, W. Gawłowska, Saloniki 1997.**
K. Berezowska, *Rozmówki greckie*, Warszawa 2006.
M. Bzinkowski, *Rozmówki greckie*, Warszawa 2006.
E. Szypuła, I. Genew-Puhalewa, D. Koch, *Rozmówki greckie niezbędne w podróży*, wyd. Larousse Polska, Wrocław 2005.

III. Historia

Dzieje Grecji i Cypru. Polacy i Grecy

- Konstytucja Grecji*, tłum. z francuskiego G. i W. Uliccy, wyd. 2, Warszawa 2005.***
- G. Bernatowicz, *Stosunki Grecji, Hiszpanii i Portugalii z EWG i NATO*, Warszawa 1981.
- A. Bojarski, *Powstanie Greków w latach 1821–1829*, wyd. Książka i Wiedza, Warszawa 2011.**
- A. Bojarski, *Navarino 1827*, wyd. Bellona, Warszawa 2007.**
- J. Bonarek, T. Czekalski, S. Sprawski, S. Turlej, *Historia Grecji*, Kraków 2005.***
- F. Braudel, *Morze Śródziemne i świat śródziemnomorski w epoce Filipa II*, t. I-II, tłum. z francuskiego Gdańsk 1977.**
- A.M. Brzeziński, *Grecja*, Warszawa 2002.*
- R. Clogg, *Historia Grecji nowożytnej*, tłum. W. Gałaska, wyd. Książka i Wiedza, Warszawa 2006.***
- T. Czekalski, *Pogrobowcy Wielkiej Idei. Przemiany społeczne w Grecji w latach 1923–1940*, Kraków 2007.*
- A. Giza, *Bułgaria i problem macedoński od początku XVIII do lat trzydziestych XX wieku*, Szczecin 2003.
- F. Gołembski, *Proces formowania się świadomości narodowej Greków*, "Balcanica Posnanensia" VI (1993).
- W. Gorzycki, *Walka Grecji o niepodległość w wieku XIX*, wyd. Polska Składnica Pomocy Szkolnych, Warszawa 1922.
- T. Jarmoła, *Kreta 1941*, wyd. Bellona, Warszawa 2015.
- J. Knopek, *Polacy w Grecji. Historia i współczesność*, Bydgoszcz 1997.
- D. Kołodziejczyk, *Imperium Osmańskie w XVI w. Kilka uwag o potencjale demograficznym i gospodarczym*, "Przegląd Orientalistyczny" 28 (1987).
- K. Kuczara, *Od Pawła do Bartłomieja. Kościół w Europie Południowo-Wschodniej (krąg bizantyński)*, Warszawa 2016.*
- M. Mazower, *Saloniki. Miasto duchów. Chrześcijananie, muzułmanie i Żydzi w latach 1430–1950*, wyd. Czarne 2017.
- M. Miształ, *Historia Cypru*, wyd. naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2013.
- A. Murawski, *Góry Pindos 1943–1949*, wyd. Bellona, Warszawa 2013.*
- Naród – Państwo – Europa Środkowa w XIX i XX wieku*, red. A. Patek, W. Rojek, Kraków 2006.
- P. Osiewicz, *Konflikt cypryjski*, Warszawa 2013.
- L. Podhorodecki, *Lepanto 1571*, wyd. Bellona, Warszawa 1993.*
- T. Rawski, *Wojna na Bałkanach 1941. Agresja hitlerowska na Jugosławię i Grecję*, Warszawa 1981.
- J. Reychman, *Historia Turcji*, Warszawa-Wrocław 1973.
- I. Stawowy-Kawka, *Macedonia w polityce państw bałkańskich w XX wieku*, Kraków 1993.
- D. Sturis, *Nowe życie. Jak Polacy pomogli uchodźcom z Grecji*, wyd. W.A.B. 2017.
- T. Wituch, *Tureckie przemiany. Dzieje Turcji 1878–1923*, Warszawa 1980.
- M. Wojecki, *Uchodźcy polityczni z Grecji w Polsce 1948–1975*, Jelenia Góra 1989.
- ***
- Filhellenizm w Polsce. Rekonesans*, praca zbiorowa pod red. M. Borowskiej, M. Kalinowskiej, J. Ławskiego i K. Tomaszuk, wyd. UW, Warszawa 2007.**
- Filhellenizm w Polsce. Wybrane tematy*. Praca zbiorowa pod red. M. Borowskiej, M. Kalinowskiej i K. Tomaszuk, wyd. UW, Warszawa 2012.**
- G. Malinowski, *Hellenopolonica. Miniatury z dziejów polsko-greckich*, Wrocław 2020.*

Podróże do Grecji

- P. Kordos, *Dwudziestowieczna Grecja oczami polskich podróżników*, wyd. DiG/IBI AL, Warszawa 2009 (+ obszerna bibliografia).***
- H. Bogdański, *Dziennik podróży z lat 1826 i 1827*, Kraków 1980.
- J. Ciechanowicz, *Cień Minotaura*, wyd. PIW, Warszawa 1996.
- M. Czermiński ks., *Wyprawa na Patmos, Efez i Kretę w 1899–1903*, Kraków 1904.
- K. Grzybowska, *Penelopa i mandarynki. Reportaż z podróży po Grecji*, Warszawa 1959.
- S. Hadyna, *Historia pewnej wizyty. W słońcu Hellady*, Warszawa 1968.
- Z. Herbert, *Labirynt nad morzem*, Warszawa 2000.
- M. Jastrun, *Podróż do Grecji*, Kraków 1979.
- G. Kapllani, *Krótki podręcznik przekraczania granic*, tłum. z greckiego E. Szyler, wyd. Czarne 2009.
- K. Lanckorońska, *Notatki z podróży do Grecji*, Warszawa 2004.
- P. Leigh Fermor, *Mani: wędrówki po południowym Peloponezie*, tłum. E. Krasieńska, wyd. Zeszytów Literackich 2013.
- K. Lisowski, *Greckie lustro*, wyd. Pogranicze 2011.
- J. Paradowski, *Dwie wiosny*, Lwów 1927.
- A. Sapieha, *Podróże w krajach słowiańskich odbywane*, Wrocław 1983.
- T. Sinko, *Od Olimpu do Olimpii. Wrażenia i rozważania z podróży greckiej*, Lwów-Warszawa 1928.
- T. Sinko, *Polscy podróżnicy w Grecji i Troi*, Kraków 1925.
- J.A. Szczepański, *Podróż do ziemi greckiej z Neapolu śladami Juliusza Słowackiego*, Kraków 1979.*
- J.A. Szczepański, *Grecja*, Warszawa 1977.

IV. Literatura i kultura

- J. Strasburger, *Słownik pisarzy nowogreckich*, WP, Warszawa 1995.**
- N. Chadzinikolau, *Literatura nowogrecka 1453–1983*, Warszawa 1986.*
- M. Vitti, *Historia literatury nowogreckiej*, tłum. J. Wegner, M. Czarnocińska, K. Rowińska, Warszawa 2015.**
- M. Borowska, *Panorama greckojęzycznej literatury cypryjskiej w: Cypr – dzieje, literatura, kultura II*, praca zbiorowa pod red. M. Borowskiej, K. Kordosa i D. Maliszewskiego, Wydawnictwo Naukowe Sub Lupa, Warszawa 2014, s. 45–170.

SERIA ARCYDZIEŁA LITERATURY NOWOGRECKIEJ***

Ważne są wstępy!

- T. I:** *Utrudzony* (przekład P. Majewski), *Piękna Pastereczka* (przekład M. Mikuła), *Ofiara Abrahama* (przekład K. Pacan), red., wstępy i przypisy M. Borowska, wyd. DiG, Warszawa 2004.
- T. II:** *Gminna pieśń Greków. Antologia*. Wybrała, przełożyła, wstępem i komentarzem opatrzyła M. Borowska, wyd. DiG, Warszawa 2004.
- T. III:** A. Kalwos *Ody* (tłum. różni); D. Solomos *Kobieta z Zakintos* (tłum. M. Mikuła), red., wstępy, przypisy M. Borowska, wyd. DiG, Warszawa 2004.
- T. IV:** *Bajki, baśnie i bajdy ludu greckiego. Antologia*, część I, wybrała, przełożyła, wstępem i notami opatrzyła M. Borowska, wyd. DiG, Warszawa 2006.
- T. V:** *Bajki, baśnie i bajdy ludu greckiego. Antologia*, część II, przekład zbiorowy (21 studentów filologii nowogreckiej), red. i noty M. Borowska, wyd. DiG/OBTA, Warszawa 2006.
- T. VI:** A. Korais, *Wybór listów*, wybór, wstęp, przekład i przypisy (z udziałem studentów) oraz redakcja całości M. Borowska, wyd. DiG, Warszawa 2008.

T. VII: A. Korais, *Papatrechas*, przełożyła, wstępem, przypisami i indeksami opatrzyła M. Borowska, wyd. DiG, Warszawa 2009.

T. VIII: J. Makrijanis, *Topornym piórem. Pamiętniki z powstania greckiego i pierwszych lat wolności*, przełożyła, wstępem, przypisami i indeksami opatrzyła M. Borowska, wyd. DiG, Warszawa 2010, s. 794.

T. IX: A. Papadiamandis, *Sny na różanych wybrzeżach*, przełożyła, wstępem, przypisami, słownikiem i indeksem opatrzyła M. Borowska, wyd. DiG/AL UW, Warszawa 2013.

T. X: A. Papadiamandis, *Opowieści wyspy Skiatos*, zbiorowy przekład studentów, red. przypisy, słownik i indeks M. Borowska, wyd. DiG/AL UW, Warszawa 2013.

T. XI: *Proza grecka XIX wieku. Mistrzowie małych form*, część I (D. Wikielas, J. Wiziinos, A. Karkawitsas) – przełożyła, wstępem, przypisami, słownikiem i indeksami opatrzyła M. Borowska, wyd. DiG/AL UW, Warszawa 2017.

T. XII: *Proza grecka XIX wieku. Mistrzowie małych form*, część II (K. Palamas, A. Papadiamandis) – zbiorowy przekład studentów, red., wstępy, przypisy, słownik i indeks M. Borowska, wyd. DiG/AL UW, Warszawa 2017.

ANTOLOGIE

Antologia poezji nowogreckiej, tłum. i opr. Z. Kubiak, wyd. PIW, Warszawa 1970.***

Nowe przestrzenie Ikara. Antologia poezji greckiej XX wieku, wybór, przekład, przedmowa i komentarze N. Chadzinikolau, Poznań 1985.

Z Parnasu i Olimpu. Przegląd greckiej literatury współczesnej pod red. P. Krupki, wyd. Heliodor, Warszawa 2004.

Poeci Nowej Grecji, zebrał i tłum. J. Strasburger, wyd. Czytelnik, Warszawa 1987.***

Wybrane przekłady polskie (i opracowania poszczególnych autorów)

Dijenis Akritas

Dijenis Akritas. Opowieść z kresów bizantyńskich, przełożyła i opracowała M. Borowska, wyd. DiG/OBTA, Warszawa 1998.

Kalwos i Solomos [Ανδρέας Κάλβος, Διονύσιος Σολωμός]

M. Borowska, *Mit Hellady i mit Grecji* (w greckojęzycznej twórczości Dionizjosa Solomosa i Andreeasa Kalwosa) [w:] *Antyk Romantyków. Model europejski i wariant polski*, pod red. M. Kalinowskiej i B. Paprockiej-Podlasiak, Toruń 2003.

Makrijanis [Γιάννης Μακρυγιάννης]

M. Borowska, *Generała Makrijanisa relacja z powstania greckiego roku 1821*, „Przegląd Historyczny” CIV, zesz. 4 (2013), s. 791–807.

Roidis [Εμμανουήλ Ροΐδης]

Papież Joanna, tłum. L. Mavroidis, K. Usarek, Warszawa 1961 (wyd. 1)

Palamas [Κωστής Παλαμάς]

Poezje, wybrał, przełożył, wstępem i przypisami opatrzył J. Strasburger, PIW seria: Biblioteka Poetów [Seria Celofanowa], Warszawa 1987.**

Sikielianos [Άγγελος Σικελιανός]

Poezje, wybrał, przełożył i wstępem opatrzył J. Strasburger, PIW seria: Biblioteka Poetów [Seria Celofanowa], Warszawa 1985.**

Kazantzakis [Νίκος Καζαντζάκης]

Sztuka ascezy. Zbawcy Boga, (1945), tłum. z oryginału E. Szyler, seria: Biblioteka Prozy Nowogreckiej, Warszawa 1993.***

Greki Zorba (1946) – tłum. z nowogreckiego N. Chadzinikolau, 1971;**

Ostatnie kuszenie Chrystusa (1951) – tłum. z angielskiego J. Wolff, 1992;

Chrystus ukrzyżowany po raz wtóry (1954) – tłum. z francuskiego J. Dackiewicz, 1957;

Biedaczyna z Asyżu (1956) – tłum. z francuskiego L. Kossobudzki, 1962;

Kapitan Michał (1953) – tłum. z francuskiego K. Witwicka, 1960;

Raport dla El Greca (1961) – tłum. z angielskiego? T. Wierzbowski, wyd. Instytut Grotowskiego, Wrocław 2012.**

***

I. Wrazas, *Zbawca Boga. Kuszenia Nikosa Kazantzakisa*, wyd. UW, Wrocław 2009.***

Wyspiański – Kazantzakis i modernistyczne wizje antyku. praca zbiorowa, red. naukowa M. Borowska, M. Kalinowska, P. Kaniecki, Wydawnictwo Naukowe SubLupa i AL UW, Warszawa 2012.

M. Borowska, *Trylogia prometejska. Nikos Kazantzakis czyta Ajschylosa* [w:] *Ateny, Rzym, Bizancjum. Mity Śródziemnomorza w kulturze XIX i XX wieku*, red. J. Ławski, K. Korotkich, wyd. Trans Humana, Białystok 2008, s. 521–532.

M. Borowska, *Dramaty bizantyńskie Nikosa Kazantzakisa* [w:] *Bizancjum, prawosławie, romantyzm. Tradycja wschodnia w kulturze XIX wieku* red. J. Ławski i K. Korotkich, Białystok 2004, s. 167–181.

M. Borowska, *Motywy antyczne w dramatach Nikosa Kazantzakisa* [w:] *Dramat antyczny i jego recepcja*. Edd. J. Czerwińska i H. Zalewska („Collectanea Philologica” VIII), wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004, s. 205–222.

K. Banaszekiewicz, *Greki Zorba: partytura na życie – media – kulturę; film Michaela Cacoyannisa w starych i nowych kontekstach kulturowych*, "Transformacje" 1/2 (2014), s. 83–109.

E.T. Szyler, *Greki Zorba czyli sława niechciana*, "Kultura i Życie" 9 (19992), s. 10.

I. Wrazas, *Piękna katastrofa albo "Greki Zorba"*, "Notatnik Teatralny" 34 (2004), s. 190–195.

T. Zaród, *Zorba pięćdziesiąt lat później*, Wrocław 2014.

Prewelakis [Παντελής Πρεβελάκης]

Słońce śmierci (1959) – tłum. z oryginału J. Strasburger, 1967;

Kronika pewnego miasta (1938) – tłum. z oryginału J. Strasburger, 1975.***

Kawafis [Κωνσταντίνος Καβάφης]

Kanon. 154 wiersze, tłum. J. Hajduk, wyd. KEW, 2014.**

Czekając na barbarzyńców, wiersze wybrane w przekładzie I. Kani, wyd. Austeria, Kraków 2013.

Wiersze wszystkie w przekładzie I. Kani, wyd. Austeria, Kraków 2019.**

Wybór wierszy, tłum. Z. Kubiak, PIW, Warszawa 1967.

Poezje wybrane, tłum. Z. Kubiak, wyd. LSW, Warszawa 1979.

Wiersze zebrane, tłum. Z. Kubiak, wyd. PIW, Warszawa 1981.

Wiersze zebrane, tłum. Z. Kubiak, wyd. Res Publica, Warszawa 1992.

Wiersze zebrane, tłum. Z. Kubiak, wyd. Tenten, Warszawa 1995.

Wiersze i proza, tłum. Z. Kubiak, wyd. Świat Książki, Warszawa 2001.**

Jeżeli do Itaki wybierasz się w podróż... wiersze wybrane w przekładzie A. Libery, wyd. Znak, Kraków 2011.

***

Z. Kubiak, *Kawafis Aleksandryjczyk*, wyd. Tenten, Warszawa 1995.***

J. Hajduk, *Kawafis. Świat poetycki*, wyd. Benedyktynów, Tyniec 2013.**

J. Hajduk, *O nowym przekładzie poezji Kawafisa (esej polemiczny)*, "Przekładaniec" 26 (2012), s. 167–178 (dostępne on-line).

M. Borowska, *Kawafis Kubiaka, czyli pochwała niemożliwości*, „Nowe Książki” 10 (1995), s. 318–337.

M. Yourcenar, *Czarny mózg Piranesiego. Konstandinos Kawafis*, przełożyli J.M. Kłoczowski, K. Dolatowska, wyd. słowo/obraz/terytoria, Gdańsk 2004.***

„Literatura na świecie. Kawafis” nr 5–6 (2015) – numer poświęcony Kawafisowi.

Seferis [Γιώργος Σεφέρης]

Król Asine i inne wiersze, przełożył i komentarzem opatrzył M. Bzinkowski, wyd. KEW, Wrocław-Wojnowice 2020.***

Dni 1941–1956, tłum. M. Bzinkowski, 2019.**

Żywy jak iskra Sydończyk, tłum. M. Borowska w: „Literatura na świecie. Kawafis” nr 5–6 (2015), s. 298–303.

Elitis [Οδυσσεύς Ελύτης]

N. Chadzinikolau, *Odisseas Elitis. Poeta światła i morza*, wyd. UAM, Poznań 2004.

Ritsos [Γιάννης Ρίτσος]

Sonata księżycowa. Poematy i wiersze – tłum. M. Sprusiński, wyd. Czytelnik, Warszawa 1980.*

Sonata księżycowa (1956) – tłum. N. Chadzinikolau w: *Najsłynniejsze poematy XX wieku*, Kraków 1996.

Ludemis [Μενέλαος Λουντέμης]

Czereśnie znów zakwitną (1956) – tłum. R. Sierzputowska, T. Dorkofikis, Warszawa 1961.**

Miriwilis [Στράτης Μυριβήλης]

De Profundis, (1924) – tłum. z greckiego N. Chadzinikolau, Warszawa 1964;

Madonna-syrena (1949) – tłum. H. Goldmann, Poznań 1961.**

Samarakis [Αντώνης Σαμαράκης]

Hamulec bezpieczeństwa, tłum. z angielskiego H. Ciepłińska, Warszawa 1981.

Pęknięcie, tłum. z francuskiego P. Kamiński, Warszawa 1978.**

Charis [Πέτρος Χάρης]

Długa noc, tłum. z oryginału E. Szyler, Biblioteka Prozy Nowogreckiej 1994.*

Tachtsis [Κώστας Ταχτζής]

Obyś trzech mężów miała, tłum. z oryginału E.T. Szyler, wyd. Prószyński i Ska, Warszawa 1962.*

Wasilikos [Βασίλης Βασιλικός]

Z (1967), tłum. A. Daniłowicz-Grudzińska, A. Chomicz, wyd. Czytelnik, Warszawa 1976.

Aleksakis [Βασίλης Αλεξάκης]

P.Kordos, *W. Aleksakis. Oswajanie obcości w: Niewłasne lektury. Od pisarstwa w języku wyuczonym do wielości kultur czytania*, red. E. Łukaszyk, K. Wierzbicka-Trwoga, Warszawa 2018, s. 51-68.

Parafilipu [Λουκίας Παπαφίλιππου]

Wiązanka poetycka, tłum. I. Szelażewicz-Ellenikos, wyd. Ibidem, Łódź 1995.

Splot. Wiersze zebrane. Przekład M. Borowska, wyd. DiG, Warszawa 2008.

Solomou [Αιμίλιος Σολωμού]

Dziennik zdrady, tłum. E. Szyler, wyd. Książkowe Klimaty, Warszawa 2015

Nienawiść to połowa zemsty, tłum. E. Szyler, B. Żółkiewicz-Siakantaris, wyd. Książkowe Klimaty, Warszawa 2108.

Markaris [Πέτρος Μαρκάρης]

Niespłacone długi. Trylogia kryzysu 1, tłum. z greckiego P. Kordos, wyd. Noir sur Blanc, 2018.

Kasacja po grecku. Trylogia kryzysu 2, tłum. P. Kordos, wyd. Noir sur Blanc 2019.

Chleba, edukacji, wolności. Trylogia kryzysu 3, tłum. P. Kordos, wyd. Noir sur Blanc, 2020.

Parathanasopoulou [Μάιρα Παπαθανασοπούλου]

Judasz całował wspañiale, tłum. E. Szyler, wyd. Książkowe Klimaty, Warszawa 2001.

***

Ateny, Rzym, Bizancjum. Mity Śródziemnomorza w kulturze XIX i XX wieku, red. J. Ławski, K. Korotkich, wyd. Trans Humana, Białystok 2008.

Cypr – dzieje, literatura, kultura, t. I–II, praca zbiorowa pod redakcją M. Borowskiej, K. Kordosa i D. Maliszewskiego, Wydawnictwo Naukowe Sub Lupa, Warszawa 2014.

Przedmioty w tradycyjnym tańcu greckim: rozpoznania, ustalenia, konteksty, praca zbiorowa, red. P. Kordos, H. Raszewska-Kursa, wyd. WAL UW, Warszawa ***.

Sparta w kulturze polskiej. Część I: Model recepcji, spojrzenie europejskie, konteksty greckie. Praca zbiorowa pod red. M. Borowskiej, M. Kalinowskiej, J. Speiny i K. Tomaszuk, Wydawnictwo Naukowe Sub Lupa, Warszawa 2014.

Sparta w kulturze polskiej. Część II: Przekroje, syntezy, konteksty. Praca zbiorowa pod redakcją M. Borowskiej, M. Kalinowskiej, D. Kaji, J. Speiny, Wydawnictwo Naukowe Sub Lupa, Warszawa 2015.

N. Dimou, *Nieszczęście bycia Grekiem*, tłum. z nowogreckiego P. Kordos, Warszawa 2016.***

J. Gać, *W ogrodach Pantanassy*, Łódź 1993.**

I. Genew-Puhaleva, *Bałkańskie zapiski kuchenne (książka 2: Kuchnia Grecji północnej w recepturach i opowieściach)*

P. Kordos, *Na Pierwszym Cmentarzu Miejskim w Atenach*, "Prace Filologiczne. Literaturoznawstwo" 5 (2012), s. 83-98.

M. Borowska, *Charos-Śmierć i obraz Zaświatów w nowogreckiej pieśni gminnej [w:] Obrzęd, teatr, ceremoniał w dawnych kulturach*, red. J. Olko, wyd. DiG/IBI, ISBN DiG 978-83-7181-577-5, IBI 978-83-9234-828-3, Warszawa 2008, s. 77–86.

M. Borowska, *Ogrody Charosa. Ogród i śmierć w wybranych utworach poezji nowogreckiej*, "Prace Filologiczne" 1 (2011), s. 119–134.

M. Borowska, *Mnimuria wyspy Skiatos. Cmentarz w opowiadaniach Aleksandrosa Papadiamandisa*, „Prace Filologiczne” nr 2 (5) (2012), s. 283–297.

- L. Durrell, *Gorzkie cytryny Cypru. Opowieść o wyspie i ludziach*, tłum. M. Szubert, wyd. Świat Książki 2010.
- H. Miller, *Kolos z Maroussi*, tłum. C. Wojewoda, wyd. Noir sur Blanc, 2000.***
- A. Raftis, *Świat tańca greckiego*, tłum. J. Wegner, red. naukowa P. Kordos, Warszawa 2012.
- D. Sturis, *Grecja. Gorzkie pomarańcze*, Warszawa 2013.**
- E. Tabakeas, *Krótką historia komiksu w Grecji*, "Ziniol" 9 (2010), s. 77–85.
- I. Wrazas, *Dyskomfort (nowo)Greków*, Wrocław 2010.**

Blogi

D. Jędraś

poezja współczesna – <http://leszek.de/>

Wybór publikacji obcojęzycznych

Strony internetowe:

ΚΕΓ Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα – bibliografie (z omówieniem zawartości) najważniejszych pozycji dotyczących języka i jego historii, historii Grecji i literatury oraz antologie utworów.

ΚΟΜΒΟΣ (ΚΕΓ) – *Ηλεκτρονικός Κόμβος για την υποστήριξη των διδασκόντων την Ελληνική γλώσσα* – słowniki on-line, bibliografie, dzieje języka greckiego itp.

ΑΝΕΜΗ Ψυφιακή Βιβλιοθήκη Νεοελληνικών Σπουδών – duża kolekcja zdigitalizowanych tekstów literatury nowogreckiej (zwł. starszej).

ΑΝΤΑΙΟΣ – *Ενιαίο Ηλεκτρονικό Ευρετήριο Βασικών Εγχειριδίων Νεοελληνικών Σπουδών*.

Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας – zawiera informacje o podręcznikach do nauki języka nowogreckiego, gramatykach, słownikach itp.

SNHELL – *Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού* – antologie tekstów (np. pełny tekst poematu *Erotokritos* Kornarosa), słowniki, bibliografie, m.in. **ΕΚΤ - η Αργώ** – *Περιβάλλον ανοικτής πρόσβασης σε βιβλιογραφικές πηγές πληροφόρησης*.

ΚΑΒΑΦΙΣ ARCHIVES: <https://www.onassis.org/el/initiatives/cavafy-archive/>.

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ – Greek Digital School: [webpagehttp://ebooks.edu.gr/new/](http://ebooks.edu.gr/new/) – podręczniki szkolne wszystkich poziomów.

Jezyk nowogrecki

Ιστορία της ελληνικής γλώσσας από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα, εκδ. Ιδρυμα Τριανταφυλλίδη, 2014.

F.R. Adrados, *Historia de lengua griega* (Ιστορία της ελληνικής γλώσσας από τις απαρχές ως τις μέρες μας, μετ. Α.-Β. Λεκουμπέρι, εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα 2010 (przekład także na angielski 2005)).

Γ. Μπαμπινιώτης, *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα 1985.

R. Browning, *Medieval and Modern Greek*, Cambridge UP, Cambridge 1969 (1983) (*Η μεσαιωνική και νέα ελληνική γλώσσα*, μετ. Μ. Κονόμη, Αθήνα 1991).

G. Horrocks, *Greek: a History of the Language and its Speakers*, ed. Addison Wesley Publ. Company, 1997.

P. Mackridge, *The Modern Greek Language*, Oxford UP, Oxford 1985 (*Η ελληνική γλώσσα*, μετ. Κ. Πετρόπουλου, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 1990).

A. Mirambel, *La langue grecque moderne. Description et analyse*, ed. Klincksieck, Paris 1959 (*Η νέα ελληνική γλώσσα. Περιγραφή και ανάλυση*, μετ. Στ. Καρατζά, Θεσσαλονίκη 1978).

A. Mirambel, *Grammaire du Grec Moderne*, Ed. Klincksieck, Paris 1977.

H. Tonnet, *Histoire du Grec moderne. La formation d' une langue*, Paris 1993 (*Ιστορία της νέας ελληνικής γλώσσας*, εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα 1995).

Historia

- A. Βακαλόπουλος, *Νέα Ελληνική Ιστορία 1204–1985*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1991 (wersja francuska: *Histoire de la Grece moderne*, ed. Hovarth, 1973; niemiecka 1984).
- Γ. Κορδάτος, *Μεγάλη ιστορία της Ελλάδος* (13 τόμοι), Αθήνα 1956–1959 (historyk marksistowski).
- Κ. Παπαρρηγόπουλος, *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. 1–6, 1860–1876 (1925).
Ιστορία του Ελληνικού Έθνους τ. Α'–ΣΤ', συλλογικό έργο, εκδ. Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα.
- R. Beaton, D. Ricks, *The Making of Modern Greece: Nationalism, Romanticism and the Uses of the Past (1797–1896)*, 2009.
- D. Brewer, *The Flame of Freedom: The Greek War of Independence, 1821–1833*, 2001.
- A. Gourgouris, *Dream Nation: Enlightenment, Colonization and Institution of Modern Greece*, 1996.
- J.S. Koliopoulos, T.M. Veremis, *Modern Greece: a History since 1821*, 2009.
- K.L. Legg, *Politics in modern Greece*, 1969.
- M. Mazower, *Salonica. City of Ghosts. Christians, Muslims and Jews, 1430–1950*, ed. Harper-Collins, 2004.
- M. Mazower, *Inside Hitler's Greece: The Experience of Occupation, 1941–1944*, Yale UP 1993.
- W. St Clair, *That Greece might still be free. The Philhellenes in the War of Independence*, Open Book Publishers – open access, 2013.
- N. Svoronos, *Histoire de la Grece moderne*, Collection "Que sais-je?", 578, Paris 1953.
- A. Vakalopoulos, *The Greek nation, 1453–1669: the cultural and economic background of modern Greek society*, ed. Rutgers UP, New Brunswick, 1976.

Literatura nowogrecka

- Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2007.
- Literature and Society in Renaissance Crete*, ed. D. Holton, Cambridge UP, Cambridge 2006.
- Κ. Δημαράς, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, εκδ. Ικαρος, Αθήνα 1975 (*A History of Modern Greek Literature*, Albany New York 1972 (także e-book)).
- Λ. Πολίτης, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1979 (*Geschichte der neugriechischen Literatur*, Romiosini Köln 1996).
- R. Beaton, *An Introduction to Modern Greek Literature*, Clarendon Press, Oxford 1994 (*Εισαγωγή στη Νεότερη Ελληνική Λογοτεχνία*, μετ. Ε. Ζουργου, Μ. Σπανάκη, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1996); (także e-book).
- D. Kohler, *La littérature grecque moderne*, Collection: "Que sais-je?" 560, ed. PUF, Paris, 1985.
- B. Knös, *Histoire de la littérature néo-grecque*, Stockholm 1963.
- Ch. Kutsiviti, *Modern Greek Literature: a Brief History*, Univ. of Chicago, 2016 (on-line - skrótowy "wyciąg" najważniejszych informacji w "pigułce").
- B. Lavagnini, *La letteratura neoellenica*, ed. Sansoni, Firenze 1954 (1969).
- B. Merry, *Encyclopedia of modern Greek literature*, Greenwood Publishing Group, Westport CT, 2004. (także e-book).
- A. Mirambel, *La littérature grecque moderne*, Collection: "Que sais-je?" 560, ed. PUF, Paris, 1953.

